

Манаснко І. М.
канд. екон. наук, доц.,
доцент кафедри менеджменту підприємств
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м. Київ, Україна
 ORCID: 0000-0002-3246-3603;
Симоненко Т. Г.
провідний інженер-аналітик відділу перспективного розвитку
ПРАТ «НМКЗ»

ЕНЕРГЕТИЧНА СОЛІДАРІСТЬ КРАЇН ЄС В УМОВАХ ВИКЛИКІВ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

У кожної країни ЄС відповідно до її соціально-економічного становища формується власне бачення солідарності, яке ґрунтується на національному уявленні, що ускладнює створення європейської концепції солідарності, виробленої з конкретних елементів, які тепер мають бути сформульовані на загально європейському рівні. Часто відмінності в культурі, історії та енергетичній політиці серед країн-членів ЄС, де геополітичні, технічні, виробничі та технологічні умови також різняться, все ще призводять до суперечливих поглядів та очікувань від урядів та громадян щодо власного значення та механізмів реалізації енергетичної солідарності. Окремі науковці [1] розглядають енергетичну солідарність як суперечливе питання щодо розподілу фінансових трансфертів від «багатих» до «бідних»; як форма добродії, яка забезпечує безумовну підтримку і нічого не вимагає від одержувача; чи енергетична солідарність як інструмент витрачання значних європейських бюджетних ресурсів та інших фінансових інструментів, особливо для тих, хто потребує покращеного доступу енергії до європейської енергетичної інфраструктури.

Інструментами впровадження енергетичної солідарності може бути не лише укладення двох- чи багатосторонніх договорів про співпрацю в енергетичній сфері, а й неофіційні домовленості між країнами. Важливо нагадати, що європейська енергетична політика не може обмежуватися питанням солідарності, тому інколи виходить у поле політичних домовленостей, компромісів тощо. Для того, щоб вирішувати питання, а тим паче дотримуватись енергетичної солідарності, країна повинна мати певний ступінь енергетичної незалежності. Або ж навпаки, країна енергетично залежна часто виступає ініціатором активізації такої солідарності з боку інших країн, які є більш енергетично самостійними.

Енергетична солідарність ЄС в основному та послідовно включає п'ять основних цілей, які мають бути реалізовані в умовах турбулентності міжнародного бізнес-середовища [2; 3; 4]:

1. Формування та розвиток внутрішніх ринків газу та електроенергії, що забезпечують фактичну солідарність через ліквідність енергетичних потоків у Європі.

2. Забезпечення надійних поставок енергоресурсів через наявну інфраструктуру та розвиток ефективних механізмів подальшої інтеграції різних національних енергетичних мереж за допомогою взаємозв'язку інфраструктури.

3. Оптимізація використання енергоресурсів в ЄС в умовах просування поновлюваних джерел енергії та їх розвитку з метою посилення ролі колективної європейської енергетичної політики як основи для подальшої колективної солідарності в майбутньому.

4. Реалізація політичної солідарності та лідерство держав-членів, що базуються на колективних підходах та широкій співпраці на європейському рівні в ризикових політичних сферах, як усередині ЄС, так і безпека поставок, що ґрунтується на дисципліні та жорсткості поза межами ЄС.

5. Врахування дисбалансу рівнів економічного та соціального розвитку кожної держави-члена ЄС, які стикаються з конкретними технічними труднощами у прийнятті та реалізації європейських енергетичних цілей у сфері сталого розвитку .

В цілому, енергетичну солідарність слід розуміти як сукупність інструментів, ініціатив та характер поведінки учасників енергетичного ринку, метою взаємодії яких є не лише забезпечення енергією та задоволення потреб виробітку, транзиту, перерозподілу та споживання енергії, а задоволення потреб всіх зацікавлених учасників у забезпеченні енергетичної безпеки у відповідь на виникаючі загрози (у тому числі політичного походження), при цьому враховуючи регіональні енергетичні очікування та зміни міжнародного бізнес-середовища.

Список використаних джерел:

1. ENERGY TRANSITION BY 2050: A MULTIFACETED CHALLENGE FOR EUROPE / Sami Andoura and Clémentine d'Oultremont, *Policy Paper, Notre Europe*, May 2012
2. Sami Andoura. ENERGY SOLIDARITY IN EUROPE: FROM INDEPENDENCE TO INTERDEPENDENCE. PROJECT "A TEST FOR EUROPEAN SOLIDARITY. JULY 2019. P. 110
3. *Energy infrastructure priorities for 2020 and beyond – A Blueprint for an integrated European energy network*, COM(2010) 677/4, Brussels.
4. Okhrimenko, O. & Manaienko, I. (2022) Risk management instruments of EU energy security: through integration into efficiency. *Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут»*. № 22 (2022). Pp. 15-23. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/259794/256673> (дата звернення: 21.03.2023)